

ĐURĐICA MOSTARČIĆ, ovl. računovođa

MOGUĆI OBLICI POSLOVNE SURADNJE (PAUŠALNI OBRT)

1. Koji su preduvjeti za paušalno oporezivanje?

Da bi se neka poduzetnička aktivnost paušalno oporezivala preduvjet je da se radi o samostalnom obrtu. Sve su djelatnosti dozvoljene za oporezivanje u ovom sustavu (uključivši i djelatnosti trgovine i ugostiteljstva).

Porezni obveznik - fizička osoba koja ostvaruje primitke od obavljanja samostalne djelatnosti obrta, može dohodak utvrđivati u paušalnom iznosu ukoliko ispunjava sljedeće uvjete:

- da nije obveznik poreza na dodanu vrijednost i
- da u prethodnom poreznom razdoblju od djelatnosti nije ostvario ukupni godišnji primitak veći od iznosa propisanog za obvezni ulazak u sustav PDV-a (300.000,00 kn).

Paušalno oporezivanje oduvijek je bilo privlačno osobama koje svoj dohodak ostvaruju prvenstveno uslužnim djelatnostima, budući da je uvijek unaprijed poznato koliko ćete poreza (i prireza) platiti za tekuću godinu.

2. Kako se prijavljuje / odjavljuje iz paušalnog obrta?

Odgovor je jedinstven - vrlo jednostavno!

Početak obavljanja djelatnosti potrebno je prijaviti u *Ured za gospodarstvo* u mjestu gdje imate prebivalište. Za prijavu Vam je potrebna kopija osobne iskaznice, te ovisno o djelatnosti koju ćete obavljati potvrdu o nekretnini u kojoj ćete obavljati obrt (ili dokaz da ste vlasnik nekretnine, ili izjavu vlasnika nekretnine da Vam dopušta obavljati obrt na adresi na kojoj ste prijavljeni (supružnik npr.). Ukoliko se radi o najmu nekretnine (i samo tada!), potrebno je dostaviti ugovor o najmu.

U posljednje vrijeme vrlo je aktualna prijava obrta putem aplikacije e-građani gdje doslovno sa „par klikova“ možete registrirati obrt.

Nakon par dana Ured za gospodarstvo vam izdaje obrtnicu i *Rješenje o obrtu* s kojim otvarate žiro-račun u banci (ako kao fizička osoba već imate žiro račun, moguće je sa bankom dogovoriti promjenu naziva računa). Pečat nije potrebno izraditi ali i dalje ga neki vole, a u roku 8 dana od primitka obrtnice, potrebno je prijaviti se u nadležnu ispostavu Porezne uprave obrascem RPO – prijava u registar poreznih obveznika. Također, budući da obrt možete imati i uz radni odnos, u Poreznu upravu će biti

potrebno donijeti potvrdu o reguliranju Vašeg trenutnog statusa (zaposlen / nezaposlen / umirovljenik).

Ukoliko ćete račune naplaćivati gotovinski, tada je potrebno u FINI riješiti i pitanje certifikata. Ukoliko ćete naplatu vršiti isključivo virmanski, dovoljno je donijeti Interni akt o fiskalizaciji i izdavati račune sukladno odredbama Zakona o fiskalizaciji u prometu gotovinom.

Međutim, obrtnici koji su dosad dohodak utvrđivali temeljem propisanih poslovnih knjiga, a žele promijeniti sustav oporezivanja i ispunjavaju uvjete za prelazak na utvrđivanje dohotka u paušalnom iznosu i plaćanje paušalnog poreza i prireza porezu na dohodak, moraju to učiniti najkasnije 15 dana po isteku poreznog razdoblja odnosno kalendarske godine.

U ovom slučaju, obrtnik je obavezan postupiti na način propisan za prestanak djelatnosti u skladu s Pravilnikom o porezu na dohodak, a Poreznoj upravi dostaviti sljedeće dokumente:

1. prijava u registar poreznih obveznika-Obrazac RPO
2. pregled primitaka i izdataka prema podacima iz Knjige primitaka i izdataka-Obrazac KPI
3. pregled ukupnog iznosa tražbina, a na temelju izdanih računa iz Evidencije o tražbinama i obvezama-Obrazac TO.

3. Koje je evidencije paušalni obrtnik obavezan voditi?

Samo Knjigu prometa (Obrazac KPR) iz koje je vidljivo koje je račune izdao i kako su naplaćeni. Napominjem da je ova odredba proizašla iz Zakona o porezu na dohodak i Pravilnika o porezu na dohodak, te Pravilnika o paušalnom oporezivanju.

To znači da, kad ne bi bili paušalni obrt, prema Zakonu o porezu na dohodak i Pravilniku o porezu na dohodak, trebali bi još voditi evidenciju dugotrajne imovine, evidenciju primitaka i izdataka, knjigu izlaznih i ulaznih računa Dakle, sve to ne trebate voditi ukoliko ste se odlučili za paušalno oporezivanje dohotka od obrta. Međutim, svi ostali zakoni su i dalje na snazi za sve. Sukladno tome, ukoliko zapošljavate djelatnika, morate imati sve evidencije propisane Zakonom o radu.

Ukoliko imate npr. ugostiteljski objekt, potrebno je poštivati odredbe Zakona o ugostiteljstvu i voditi potrebne evidencije propisane tim zakonom.

Ovo je česta zabluda u tumačenju odredbe „samo knjiga prometa“. Trgovci i dalje trebaju imati knjigu popisa, raditi primke i zaduženja; inventure i sl.

Također, za svaku isporuku i obavljenju uslugu dužan je izdati račun propisanog sadržaja (računi moraju sadržavati najmanje podatke o izdavatelju, nadnevku izdavanja računa, broju računa, nazivu robe ili usluge, jediničnoj cijeni i ukupnom iznosu računa). Račun se ispostavlja u najmanje dva primjerka, od kojih se jedan uručuje kupcu, a drugi služi kao isprava za knjiženje ostvarenog prometa u obrascu

KPR. Napominjem da su obrtnici paušalisti koji račune naplaćuju gotovinom, u obvezi izdavati račune putem fiskalnih naplatnih uređaja od 1. srpnja 2017. godine, temeljem zadnjih izmjena Zakona o fiskalizaciji u prometu gotovinom.

4. U kojem roku se podnosi porezna prijava?

Obrtnici koji porez na dohodak plaćaju paušalno, obvezni su jednom godišnje, do 15. 1. za prethodnu godinu dostaviti poreznu prijavu.

Prijava se zove *IZVJEŠĆE O PAUŠALNOM DOHOTKU OD SAMOSTALNE DJELATNOSTI I UPLAĆENOM PAUŠALNOM POREZU NA DOHODAK I PRIREZU POREZA NA DOHODAK U 201x. GODINI*(Obrazac PO-SD).

Prijava je vrlo jednostavna za popuniti – trenutno se može dostaviti samo osobno ili poštom, a Hrvatska obrtnička komora predložila je Poreznoj upravi da se od 01.01.2019. omogući i prijava putem aplikacije e-Porezna.

5. Koji su rokovi za uplatu poreza i doprinosa?

Porez se uplaćuje po rješenju porezne uprave i to ovisno o tome koliko ste procijenili da ćete ostvariti primitaka u navedenoj godini. Porezna uprava izdaje rješenje i rok za uplatu je do kraja tromjesečja za navedeno tromjesečje.

Doprinosi se pak uplaćuju do 15. u mjesecu za prethodni mjesec, također prema rješenju Porezne uprave.

U praksi, Porezna uprava često kasno dostavi rješenje o plaćanju poreza i doprinosa, a obveznik je dužan sam voditi brigu o plaćanju istih bez obzira da li je zaprimio rješenje PU ili ne.

Za doprinose onih obrtnika paušalista koji su u radnom odnosu, Porezna uprava izdaje rješenje no tek protekom godine (!) budući da se navedeni doprinosi u tom slučaju plaćaju prema prijavljenom dohotku iz obrasca PO SD.

Potrebno je stoga kroz godinu osigurati sredstva za plaćanje tih doprinosa, iako je velika prednost paušalnog oporezivanja upravo ta – uvijek znate točno koliko ćete poreza i doprinosa trebati platiti.

6. Kako se računa iznos poreza?

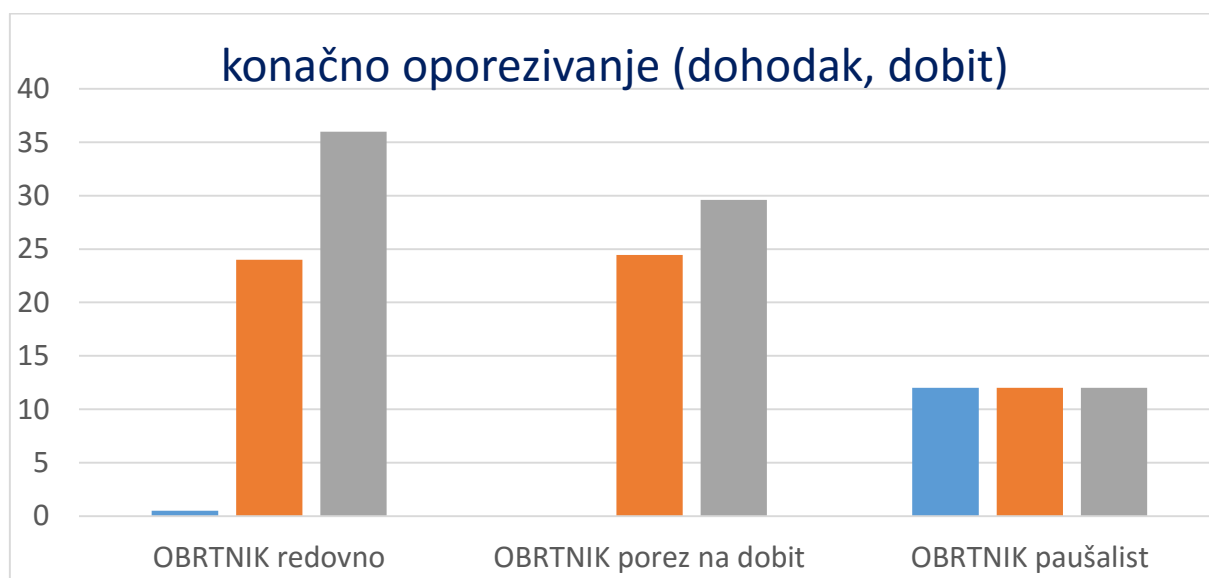
Hrvatska obrtnička komora uspjela je intervenirati prilikom izmjena Zakona o porezu na dohodak 2016. godine, te je time omogućeno da se u paušalno oporezivanje dodaju novi pragovi, vezano uz povećanje praga za ulazak u sustav PDVa. Sukladno tome, od 2017. godine, prag za paušalno oporezivanje podignut je prvo na 230.000,00 kn a od 01.01.2018. godine na 300.000,00 kn te su dodatno stvorene pretpostavke da će

eventulanim dodatnim podizanjem praga za ulazak u sustav PDVa biti omogućen i dodatni razred za paušalno oporezivanje.

Godišnji paušalni dohodak za samostalnu djelatnost utvrđuje se:

1. u iznosu 12.750,00 kuna što je razlika između primitka u iznosu 85.000,00 kuna i porezno priznatih izdataka u visini 85%, ako porezni obveznik u poreznom razdoblju ostvaruje ukupni godišnji primitak do 85.000,00 kuna,
2. u iznosu 17.250,00 kuna što je razlika između primitka u iznosu 115.000,00 kuna i porezno priznatih izdataka u visini 85%, ako porezni obveznik u poreznom razdoblju ostvaruje ukupni godišnji primitak iznad 85.000,00 kuna do 115.000,00 kuna,
3. u iznosu 22.425,00 kuna što je razlika između primitka u iznosu 149.500,00 kuna i porezno priznatih izdataka u visini 85%, ako porezni obveznik u poreznom razdoblju ostvaruje ukupni godišnji primitak iznad 115.000,00 kuna do 149.500,00 kuna.
4. u iznosu 34.500,00 kuna što je razlika između primitka u iznosu 230.000,00 kuna i porezno priznatih izdataka u visini 85%, ako porezni obveznik u poreznom razdoblju ostvaruje ukupni godišnji primitak iznad 149.500,00 kuna do 230.000,00 kuna.
5. u iznosu 45.000,00 kuna što je razlika između primitka u iznosu 300.000,00 kuna i porezno priznatih izdataka u visini 85%, ako porezni obveznik u poreznom razdoblju ostvaruje ukupni godišnji primitak iznad 230.000,00 kuna do 300.000,00 kuna.

Porez na dohodak plaća se po stopi od 12% uvećano za pripadajući prirez a u usporedbi sa drugim oblicima oporezivanja, to izgleda ovako:

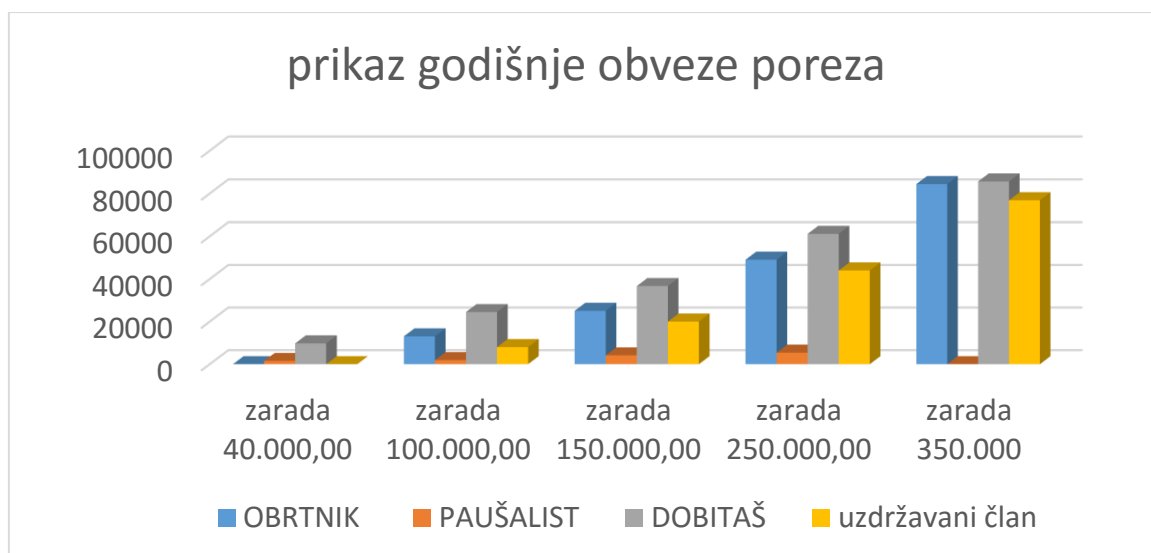

Iz grafikona je vidljiva prednost kontinuirane stope obračuna i plaćanja poreza, uz dodatnu napomenu da je ista i trenutno najmanja stopa oporezivanja dohotka prema važećim zakonima u RH.

U nastavku se daje tabelarni pregled visine godišnjeg paušalnog poreza na dohodak ovisno o visini ostvarenih primitaka:

Razred oporezivanja	osnovica za obračun (15%)	godišnji porez 12%
0-85.000,00	12.750,00	1.530,00
85.000,01 - 115.000,00	17.250,00	2.070,00
115.000,01 - 149.500,00	22.425,00	2.691,00
149.500,01 - 230.000,00	34.500,00	4.140,00
230.000,01 - 300.000,00	45.000,00	5.400,00

Usporedba plaćanja poreza sa drugim poreznim oblicima:

7. Što ako sam procijenio jedan iznos a rezultati godine pokazuju drugo?

Recimo da ste procijenili dohodak u visini do 85.000,00 kn, te Vam je Porezna uprava rješenjem odredila godišnje plaćanje poreza u iznosu 1.530,00 Kn uvećano za pripadajući prizrez.

Protekom godine predali ste PO-SD obrazac iz kojeg je vidljivo da ste ostvarili promet od 99.000,00 kn (npr.). U tom slučaju, Porezna uprava će Vas dodatno zadužiti za razliku drugog razreda (do 115.000,00 Kn) i bit će potrebno da uplatite razliku poreza (2.070,00 – 1.530,00) i pripadajući prizrez.

Isto se događa „u suprotnom smjeru“, točnije ukoliko ste predvidjeli razred do 149.500,00 a ostvarili ste primitke u iznosu do 85.000,00 npr. U tom slučaju, tijekom godine ste uplatili 2.691,00 kn, a trebali ste 1.530,00. Porezna će uprava stornirati razliku zaduženja i bit ćete u preplati za naredno razdoblje (ili iznos preplate možete potraživati za povrat).

Dakle, ako se po isteku kalendarske godine temeljem podataka iz Obrasca PO-SD utvrdi da su izmijenjeni uvjeti za utvrđivanje paušalnog dohotka, Porezna uprava će ukinuti već doneseno rješenje, te donijeti novo rješenje u kojem će se utvrditi novi iznos paušalnog dohotka, paušalnog poreza na dohodak i prireza porezu na dohodak te razlika za uplatu ili povrat manje ili više uplaćenog paušalnog poreza na dohodak i prireza porezu na dohodak za proteklu kalendarsku godinu.

Ukoliko tijekom poreznog razdoblja prestanu postojati uvjeti za plaćanje paušalnog poreza na dohodak, Porezna uprava ukinut će doneseno rješenje o plaćanju paušalnog iznosa i donijeti rješenje o plaćanju predujma poreza na dohodak od samostalne djelatnosti (obveza vođenja poslovnih knjiga). Dakle, u trenutku kad pređete nivo 300.000,00 kn u tijeku godine, potrebno se javiti u Poreznu upravu kako bi Vam ukinuli paušalno oporezivanje i od prvog idućeg mjeseca bit ćete u kategoriji redovnog oporezivanja – „redovni“ obrtnik.

Također, vodite brigu da se paušalni dohodak računa PROPORCIONALNO vremenu poslovanja.

Dakle, ako registrirate obrt npr u sedmom mjesecu i očekujete primitke do kraja godine npr. 84.000,00 kn, tada NISTE U RAZREDU oporezivanja do 85.000,00 kn jer je to moguć razred oporezivanja za cijelu godinu. Ukoliko očekujete da ćete u razdoblju kolovoz-prosinac ostvariti 84.000,00 kn, tada ćete dobiti Rješenje (84.000,00 / 5 * 12) za razred 230.000,00 kn.

8. Kako se računa iznos doprinosa?

Obrtnici paušalisti kojima je to jedino zanimanje obveznici su plaćati doprinose za obvezna osiguranja po slijedećim stopama:

- za mirovinsko osiguranje a) samo I stup – 20%
b) I i II stup – 15% i 5%
- za osnovno zdravstveno osiguranje – 15%
- doprinos za zaštitu na radu – 0,5%
- doprinos za zapošljavanje – 1,7%

Osnovica za obračun doprinosa obrtnika koji dohodak utvrđuje u paušalnoj svoti jednaka je umnošku prosječne plaće i koeficijenta 0,4. - osnovica za izračun doprinosa za osobno osiguranje obrtnika u 2018. godini iznosi 3.208,00 kuna.

MIO I. stup	– 15% 481,20 kn
***** (ukoliko je osoba osiguranik samo I stupa, tada je iznos doprinosa 641,60 kn)	
MIO II. Stup	– 5% 160,40 (ukoliko je osoba osiguranik II stupa)
Zdravstveno osiguranje	– 15% 481,20 kn
Zaštita zdravlja na radu	– 0,5% 16,04 kn
Zapošljavanje	- 1,7% 54,54 kn
Ukupno mjesečni doprinosi:	1.193,38 kn

9. Da li paušalni obrt mora predavati tzv. JOPPD obrazac?

Ne, obrtnik koji se odlučio za paušalno oporezivanje ne treba predavati mjesečni JOPPD obrazac, budući da se porezi i doprinosi utvrđuju paušalno i uplaćuju sukladno zakonskim rokovima.

To znači da Porezna zadužuje zakonom propisane doprinose. Ukoliko bi paušalni obrt zapošljavao djelatnika(e), tada ste u obvezi samo za djelatnika podnositi JOPPD obrazac sukladno odredbama za podnošenje JOPPD obrasca (do 15og u mjesecu, sa datumom isplate plaće ili do kraja mjeseca ukoliko se plaća ne isplaćuje).

10. Koji su ostali troškovi vezani za paušalni obrt?

Pored prethodno spomenutih poreza, prireza i doprinosa, treba uzeti u obzir i tzv. komorski doprinos HOK-a (*Hrvatske obrtničke komore*) koji iznosi mjesečno 2% od osnovnog osobnog odbitka, što znači da je navedeni komorski doprinos mjesečno 76,00 kn.

Međutim, Odlukom o obveznom komorskom doprinosu za jedinstveni sustav organiziranosti obrta (NN 141/2015) propisano je pravo na oslobođenje novootvorenih obrta od plaćanja obveznog komorskog doprinosa za prvu godinu rada obrta. Novootvorenim obrtom smatra se prvi upis osobe kao obrtnika u Obrtni registar. Iz Obrtnog registra i evidencije komorskog doprinosa nije vidljivo da biste imali ranije upisanih obrta niti zaduženja za komorski doprinos. Stoga biste kao novootvoreni obrt ostvarili pravo na oslobođenje koje će trajati od datuma upisa u obrtni registar narednih godinu dana.

Također, ovisno u kojoj banci imate otvoren žiro-račun i pod kojim uvjetima, treba računati i na mjesečne troškove održavanja žiro-računa.

Jednom godišnje također trebate podnijeti obračun za doprinos šuma (0,0265% od ostvarenog prometa), a ovisno o registriranoj djelatnosti eventualno i obračun članarine turističkoj zajednici.

11. U kojem trenutku se smije isplaćivati zarada sa žiro-računa?

Obzirom da se u paušalnom obrtu primitak oporezuje paušalno, isti se može u bilo kojem trenutku isplaćivati (ili podići) sa žiro-računa.

Najčešći oblici korištenja sredstava su ili prijenos sa žiro računa obrta na Vaš tekući račun ili upravo podizanjem novčanih sredstava na bankomatu ili u poslovnici banke. Opis bi trebao biti: isplata dohotka.

12. Što ako sam trenutno u radnom odnosu?

Prvenstveno pripazite na slijedeću odredbu Zakona o radu (čl. 101.):

- (1) Radnik ne smije bez odobrenja poslodavca, **za svoj ili tuđi račun**, sklapati poslove iz djelatnosti koju obavlja poslodavac (zakonska zabrana natjecanja).
- (2) Ako radnik postupi protivno zabrani iz stavka 1. ovoga članka, poslodavac može od radnika tražiti naknadu pretrpljene štete ili može tražiti da se sklopljeni posao smatra sklopljenim za njegov račun, odnosno da mu radnik preda zaradu ostvarenu iz takvoga posla ili da na njega prenese potraživanje zarade iz takvoga posla.
- (3) Pravo poslodavca iz stavka 2. ovoga članka prestaje u roku **tri mjeseca** od dana kada je poslodavac saznao za sklapanje posla, odnosno **pet godina** od dana sklapanja posla.
- (4) Ako je **u vrijeme zasnivanja radnog odnosa** poslodavac znao da se radnik bavi obavljanjem određenih poslova, a nije od njega zahtijevao da se prestane time baviti, smatra se da je radniku dao odobrenje za bavljenje takvim poslovima.
- (5) Poslodavac može odobrenje iz stavka 1., odnosno stavka 4. ovoga članka opozvati, poštujući pri tome propisani ili ugovoreni rok za otkaz ugovora o radu.

Međutim, ukoliko nema nikakve prepreke za pokretanje obrta uz redovan radni odnos, tada se obrtnik koji registrira obrt uz redovan radni odnos ima sva prava i obveze ranije opisane u ovim materijalima, jedino što doprinose plaća na drugačiji način, sukladno slijedećem prikazu:

Razred oporezivanja	osnovica za obračun (15%)	godišnji porez 12%	pirez Zagreb	Doprinosi na godišnjoj razini UZ radni odnos
0-85.000,00	12.750,00	1.530,00	275,40	2.231,25
85.000,01 - 115.000,00	17.250,00	2.070,00	372,60	3.018,75
115.000,01 - 149.500,00	22.425,00	2.691,00	484,38	3.924,38
149.500,01 - 230.000,00	34.500,00	4.140,00	745,20	6.037,50
230.000,01 - 300.000,00	45.000,00	5.400,00	972,00	7.875,00

13. Za kraj, ne manje važno

Radi sve češćih korištenja prednosti paušalnog oporezivanja u praksi, svakako Vam skrećem pažnju na odredbu čl. 12. Općeg poreznog zakona.

Ako se prividnim pravnim poslom prikriva neki drugi pravni posao, tada je osnova za utvrđivanje porezne obveze prikriveni pravni posao.